

OPERE AKCİĞER KANSERİ HASTALARINDA BESLENME DURUMU VE ENFLAMASYONUN MORBİDİTEYE ETKİSİ

Dr. Onur DERDİYOK
Prof. Dr. Cansel ATINKAYA BAYTEMİR

© 2025 OPERE AKCİĞER KANSERİ HASTALARINDA BESLENME DURUMU
VE ENFLAMASYONUN MORBİDİTEYE ETKİSİ

ISBN: 978-625-6169-21-0

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu o bölümün yazar(lar)ına aittir.

Yazarlar

Dr. Onur DERDİYOK

Prof. Dr. Cansel ATİNKAYA BAYTEMİR

Yayıncı

Hipokrat Yayınevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Ankara Özgür Matbaacılık Basım Yayın Dağ. San. Tic. A.Ş.

1250 Cadde No: 25 Ostim OSB Yenimahalle / Ankara

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com

Önsöz

Bu çalışma 2019 yılında 608642 nolu “OPERE OLAN AKCİĞER KANSERLİ HASTALARDA NÜTRİSYONEL DURUMUN VE İNFLAMATUAR BELİRTEÇLERİN MORBİDİTEYE ETKİSİ” adlı tez çalışmasından türetilmiştir.

Özgeçmiş

V

Özgeçmiş I- Bireysel Bilgiler

Adı-Soyadı: Onur Derdiyok Doğum Tarihi: 06.03.1986 Medeni

Durumu: Evli Yabancı Dil: İngilizce

E-posta: onur_derdiyok@hotmail.com

II- Mezuniyet 2010 Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi

III- Mesleki Deneyimi 2011-2013: Sakarya EAH-Acil Servis 2013-2014:

Şırnak Askeri Görev 2015 – Halen; T.C.S.B.Ü.Süreyyapaşa Göğüs

Hastalıkları ve Cerrahisi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi-

Göğüs Cerrahisi Asistan Hekim

IV 2020 2023 CEMİL TAŞCIOĞLU EĞİTİM VE ARAŞTIRMA

HASTANESİ

V 2023 DEN BERİ ŞİŞLİ HAMİDİYE ETFAL EĞİTİM VE ARAŞTIRMA

HASTANESİ

İçindekiler

Önsöz	iii
Özgeçmiş	v
İçindekiler	vii
Tablo Listesi	ix
Özet	xi
Summary	xiii
Kısaltmalar	xv

Bölüm 1

Giriş ve Amaç	1
Malnütrisyonun Epidemiyolojisi ve Toplumsal Boyutu	2
Sonuç ve Amaç	3

Bölüm 2

Genel Bilgiler	5
Akciğer Kanseri: Genel Bakış	5
Akciğer Kanserinin Tarihçesi	5
Akciğer Kanserinin Epidemiyolojisi	6
Akciğer Kanserinin Sınıflandırılması	6
Sonuç	7
Kanser ve Malnütrisyon	7
Kanser Hastalarında Malnütrisyonun Klinik Etkileri	7
Kanser ve Kaşeksi	8
Kanser Hastalarında Beslenme Stratejileri	9
Beslenme Tedavisinin Temel Unsurları	9
Nütrisyon ve Cerrahi	9
Preoperatif Beslenme ve Risk Faktörleri	9
Preoperatif Nütrisyonel Değerlendirme	10
Preoperatif Beslenme Stratejileri	11
Preoperatif Beslenme Destek Programları	11
Postoperatif Dönemde Nütrisyon	11
Postoperatif Beslenme Yaklaşımları	11

Bölüm 3

Materyal ve Metot.....	13
Hasta Seçimi.....	13
Komplikasyonların Sınıflandırılması	13
Teknik	14
Verilerin İstatistiksel Analizi.....	17

Bölüm 4

Bulgular.....	19

Bölüm 5

Tartışma	31

Bölüm 6

Sonuç	39

Kaynaklar	41

Tablo Listesi

ix

	Sayfa No
Tablo 3.1 NRS skorlaması - 1. basamak	14
Tablo 3.2 NRS skorlaması - 2. basamak	15
Tablo 4.1 Nicel değişkenler için demografik özellikler	19
Tablo 4.2 Hastaların demografik özellikleri ile tüm postoperatif komplikasyon ilişkisinin incelemesi	20
Tablo 4.3 Hastaların preoperatif histopatolojik, evreleme ve postoperatif rezeksiyonlara göre değerlendirilmesi	22
Tablo 4.4 Hastaların preoperatif biyokimyasal parametrelere göre değerlendirilmesi.....	23
Tablo 4.5 Hastaların postoperatif tüm komplikasyonların değerlendirilmesi.....	24
Tablo 4.6 Hastaların postoperatif revizyonların değerlendirilmesi	26
Tablo 4.7 Hastaların postoperatif uzamış hava kaçağı değerlendirilmesi	27
Tablo 4.8 Hastaların postoperatif pnömoni olan hastaların değerlendirilmesi.....	29

Özet

Amaç: Akciğer kanseri nedeniyle cerrahi müdahale geçiren hastalarda, diyabet, karaciğer ve böbrek yetmezliği gibi kronik inflamatuvar süreçlerin varlığı bilinmektedir. Ameliyat öncesi dönemde akciğer kanseri hastalarında oluşan metabolik değişikliklerin, operasyon sonrası komplikasyonlar üzerinde belirleyici olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada, akciğer kanseri nedeniyle cerrahi tedavi uygulanan hastaların beslenme durumu ve inflamatuvar göstergelerinin postoperatif morbiditeye olan etkisini değerlendirmeyi hedefledik.

Gereç ve Yöntem: Kasım 2018-Mayıs 2019 tarihleri arasında, Sağlık Bilimleri Üniversitesi (SBÜ) Hamidiye Tıp Fakültesi Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göğüs Cerrahisi Kliniği'nde küçük hücreli dışı akciğer kanseri (KHDAK) nedeniyle torakotomi ile akciğer rezeksiyonu gerçekleştirilen 100 hasta çalışmaya dahil edildi. Tüm hastalardan aydınlatılmış onam alındı ve etik kurul onayı temin edildi.

Çalışmaya alınan hastalar ameliyat öncesi dönemde kapsamlı bir değerlendirmeden geçirildi. Tanı sürecinde, bilgisayarlı tomografi (BT), pozitron emisyon tomografi/bilgisayarlı tomografi (PET/BT), kraniyal manyetik rezonans (MR) görüntüleme ve solunum fonksiyon testleri uygulandı. Ek olarak, karbonmonoksit difüzyon kapasitesi (DLCO) ölçümleri yapıldı. Çalışmaya dahil edilen hastaların 83'ü erkek, 17'si kadın olup, senkron tümörü bulunanlar, uzak metastaz tespit edilenler, sublober rezeksiyon yapılanlar, video yardımcı torakoskopik cerrahi (VATS) ile lobektomi uygulananlar, komplet rezeksiyon sağlanamayanlar (R1-2), genişletilmiş rezeksiyon yapılanlar ve bilinen diyabetes mellitusu (DM) tanısı olan hastalar çalışma dışında bırakıldı.

Operasyon için uygun görülen hastalarda vücut kitle indeksi (VKİ), boy ve kilo ölçümleri yapıldı. Ayrıca beslenme risk düzeyini belirlemek amacıyla nutrisyonel risk skorlaması (NRS) hesaplandı. Hastaların biyokimyasal profilleri değerlendirilerek, albumin, insülin, HbA1c, nötrofil, lenfosit ve nötrofil/lenfosit oranı (N/L) gibi inflamatuvar belirteçler analiz edildi.

Bulgular: Analizler sonucunda, nötrofil, lenfosit, nötrofil/lenfosit oranı ve VKİ ile postoperatif komplikasyonlar arasında anlamlı bir ilişki saptanmadı. Ancak, insülin yüksekliği ile operasyon sonrası gelişen majör komplikasyonlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir bağ bulundu ($P=0,001$). Revizyon gerektiren hastalarda insülin düzeylerinin ve HbA1c seviyelerinin anlamlı şekilde yüksek olduğu gözlemlendi (ortalama 75,0 vs 23,4; $P=0,001$, 6,6 vs 6,0; $P=0,031$). Benzer şekilde, uzamış hava kaçağı komplikasyonunun, insülin ve HbA1c düzeyi yüksek hastalarda daha sık geliştiği belirlendi (60,7 vs 20,0; $P=0,001$, 6,6 vs 6,0; $P=0,001$). Pnömoni insidansının ise yalnızca insülin seviyesi yüksek olan hastalarda anlamlı düzeyde arttığı tespit edildi (70,0 vs 25,0; $P=0,001$).

Sonuç: Çalışmamızda, insülin ve HbA1c seviyeleri yüksek olan hastalarda postoperatif komplikasyon oranlarının daha yüksek olduğu gözlemlendi. Hiperglisemi, cerrahi stres kaynaklı gelişen bir metabolik yanıt olup, ameliyat öncesi dönemde sık görülmesi nedeniyle postoperatif süreçte glisemik dengesizliklere yol açmaktadır. Bu nedenle, ameliyat öncesinde akciğer kanseri hastalarının metabolik ve inflamatuvar profillerinin dikkatle incelenmesi gereklidir. Preoperatif süreçte insülin ve HbA1c seviyelerinin düzenli olarak izlenmesi, postoperatif komplikasyonları azaltmada önemli bir rol oynayabilir. Cerrahinin operasyon öncesi değerlendirmelerinde, ameliyatın kapsamını ve hastanın potansiyel risk faktörlerini göz önünde bulundurarak bir plan oluşturması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnsülin, HbA1c, beslenme durumu, inflamatuvar göstergeler, postoperatif komplikasyonlar

Summary

Objective: It is known that patients who underwent surgery for lung cancer have chronic inflammatory processes such as diabetes, liver and kidney failure. Metabolic changes that occur in lung cancer patients in the preoperative period are thought to be determinant on postoperative complications. In this study, we aimed to evaluate the effects of nutritional status and inflammatory indicators on postoperative morbidity in patients who underwent surgical treatment for lung cancer.

Materials and Methods: Between November 2018 and May 2019, 100 patients who underwent thoracotomy and lung resection due to non-small cell lung cancer (NSCLC) at the Health Sciences University (SBU) Hamidiye Faculty of Medicine Süreyyapaşa Chest Diseases and Chest Surgery Training and Research Hospital Chest Surgery Clinic were included in the study. Informed consent was obtained from all patients and ethics committee approval was obtained.

The patients included in the study underwent a comprehensive evaluation in the preoperative period. During the diagnosis process, computerized tomography (CT), positron emission tomography/computed tomography (PET/CT), cranial magnetic resonance (MR) imaging and respiratory function tests were performed. In addition, carbon monoxide diffusion capacity (DLCO) measurements were performed. Of the patients included in the study, 83 were male and 17 were female. Those with synchronous tumors, those with distant metastases, those who underwent sublobar resection, those who underwent lobectomy with video-assisted thoracoscopic surgery (VATS), those who could not achieve complete resection (R1-2), those who underwent extended resection and those with known diabetes mellitus (DM) were excluded from the study.

Body mass index (BMI), height and weight measurements were performed on patients deemed suitable for surgery. In addition, nutritional risk scoring (NRS) was calculated to determine nutritional risk level. The biochemical profiles of the patients were evaluated and inflammatory markers such as albumin, insulin, HbA1c, neutrophils, lymphocytes and neutrophil/lymphocyte ratio (N/L) were analyzed.

Results: As a result of the analyses, no significant relationship was found between neutrophil, lymphocyte, neutrophil/lymphocyte ratio and BMI and postoperative complications. However, a statistically significant relationship was found between high insulin and major complications that developed after the operation ($P=0.001$). Insulin levels and HbA1c levels were observed to be significantly higher in patients requiring revision (mean 75.0 vs 23.4; $P=0.001$, 6.6 vs 6.0; $P=0.031$). Similarly, it was determined that prolonged air leakage complication developed more frequently in patients with high insulin and HbA1c levels (60.7 vs 20.0; $P=0.001$, 6.6 vs 6.0; $P=0.001$). The incidence of pneumonia was found to be significantly increased only in patients with high insulin levels (70.0 vs 25.0; $P=0.001$).

Conclusion: In our study, it was observed that postoperative complication rates were higher in patients with high insulin and HbA1c levels. Hyperglycemia is a metabolic response that develops due to surgical stress and causes glycemic imbalances in the postoperative process due to its frequent occurrence in the preoperative period. Therefore, it is necessary to carefully examine the metabolic and inflammatory profiles of lung cancer patients before surgery. Regular monitoring of insulin and HbA1c levels in the preoperative process may play an important role in reducing postoperative complications. It is recommended that surgeons create a plan by considering the scope of the surgery and the patient's potential risk factors in their preoperative evaluations.

Keywords: Insulin, HbA1c, nutritional status, inflammatory indicators, postoperative complications

Kısaltmalar

BT	Bilgisayarlı tomografi
DLCO	Karbonmonoksit difüzyon
DM	Diabetes mellitus
DRG	Hastalıkla İlgili Grup
ESPEN	Avrupa Klinik Beslenme ve Metabolizma Derneği
FFMI	Yağsız bir kütle indeksi
KHDAK	Küçük hücreli dışı akciğer kanseri
KOAH	Kronik obstrüktif akciğer hastalığı
ICD	Uluslararası Hastalık Sınıflandırma
MR	Manyetik rezonans
N/L	Nötrofil / Lenfosit oranı
NRS	Nütrisyonel risk skorlaması
PEM	Protein-enerji yetersiz beslenmesi
PET/BT	Pozitron Emisyon Tomografi
PG-SGA	Hasta tarafından oluşturulan subjektif global değerlendirme
TPN	Total parenteral beslenme
VATS	Video yardımcı toraks cerrahisi
VKİ	Vücut kitle indeksi
WHO	Dünya Sağlık Örgütü

